

ПАМ'ЯТІ МИРОНА ОНУФРІЙОВИЧА ЛОЗИНСЬКОГО

19 січня 2011 року пішов із життя відомий вчений в області органічної хімії — хімії гетероциклічних сполук та хімії біологічно активних речовин, технології тонкого органічного синтезу, директор Інституту органічної хімії НАН України академік НАН України Мирон Онуфрійович Лозинський.

М.О. Лозинський народився 22 серпня 1933 року в м. Куликів Львівської області в селянській родині. У 1950 році закінчив хіміко-технологічний факультет Львівського політехнічного інституту. У 1958 — вступив до аспірантури Інституту органічної хімії (ІОХ) АН УРСР і в 1962 році захистив кандидатську, а у 1974 — докторську дисертацію на тему "Хімія хлороангідридів іміношавлевої кислоти". У 2000 році Мирон Онуфрійович Лозинський був обраний дійсним членом Національної академії наук України і директором Інституту органічної хімії НАНУ.

З його ім'ям пов'язаний розвиток фундаментальних досліджень у галузі хімії п'яти- і шестичленних кисень-, азот-, сірковмісних гетероциклічних сполук і їх конденсованих систем та з'ясування природи взаємозв'язку будови органічних сполук, їх фізико-хімічних властивостей, характеру біологічної активності та створення на цій основі нових типів лікарських препаратів для медицини та ветеринарії, засобів хімізації сільського господарства, органічних матеріалів різного призначення, в тому числі хімічних добавок до полімерних матеріалів на основі полівінілхлориду, інгібіторів накипоутворення, антимікробних добавок до мастильно-охолоджувальних рідин, що знайшли широке застосування в промисловості.

Під керівництвом М.О. Лозинського створено субстанції оригінальних лікарських препаратів — ак-

топротектора Бемітил, антигіпоксанта Томерзол, антимікробного засобу Ломаден. Розроблені промислові технології одержання препаратів Етоній і Декаметоксин. У співдружності з Інститутом біохімії ім. О.В. Палладіна НАН України та Інститутом фармакології і токсикології АМН України запропоновано новий протипухлинний препарат Мебіфон для лікування захворювань молочної залози. Спільно зі співробітниками Українського науково-дослідного інституту педіатрії, акушерства і гінекології АМН України в медичну практику впроваджено оригінальний утеростимулятор Адемол.

М.О. Лозинський — автор 6 монографій, понад 500 наукових праць, опублікованих у вітчизняних і зарубіжних виданнях, біля 300 винаходів і патентів. Підготував доктора та 10 кандидатів наук.

Інтенсивну наукову роботу М.О. Лозинський поєднував з науково-організаційною: очолював експертну раду з органічної, біоорганічної, елементоорганічної хімії, хімії високомолекулярних сполук, нафтохімії і вуглехімії ВАК України. Тривалий час був членом науково-експертних рад Державного науково-експертного центру лікарських засобів та Державного фармакологічного центру МОЗ України.

Упродовж багатьох років М.О. Лозинський був головним редактором Журналу органічної та фармацевтичної хімії, заступником головного редактора Українського хімічного журналу та членом редколегій Журналу органічної хімії, Фармацевтичного журналу, *Ukrainica bioorganica acta*, Хімії гетероциклічних сполук.

Діяльність академіка М.О. Лозинського як вченого високо оцінена державою. Він нагороджений орденом За заслуги III ступеня, Почесною Грамотою Президії Верховної Ради Української РСР, відзнакою Президії НАН України "За наукові досягнення", Почесною Грамотою Президії АН УРСР, золотою медаллю Російської Федерації "За вклад в науку и научное партнерство", дипломом ВДНГ УРСР, п'ятьма медалями ВДНГ СРСР. Він удостоєний звання "Заслужений діяч науки і техніки України", "Заслужений винахідник УРСР".

Весь свій науковий авторитет, організаторські здібності, багаторічний досвід, невичерпну енергію, глибокі знання М.О. Лозинський віддавав справі розвитку хімічної науки в Україні.

Світлий образ Мирона Онуфрійовича — визначного і талановитого вченого, людини глибокої ерудиції, мудрості та душевної теплоти назавжди залишиться у серцях його учнів, співробітників та колег.